

Bomenmap deel 1 - 'De Boom het jaar rond'

1 - 33 Kennismaken met een boom

Leerdoel:	De leerlingen weten uit welke onderdelen de boom bestaat
Tijd van het jaar:	Het jaar rond
Locatie:	Buiten bij een grote oude boom, die ook takken lager aan de stam heeft (zodat de leerlingen de takken goed kunnen bekijken). Een boom met boomvruchten en -zaden, zoals een eik, kastanje of beuk, is ideaal
Tijdsduur:	30 minuten

Materialen:

- Geen

Vorbereiding:

- Zoek vooraf een plek met of meerdere geschikte oude bomen waar je de activiteit kunt uitvoeren. Als er meerdere bomen zijn, krijgt iedere groep zijn eigen boom.
- Zoek extra begeleiders. Met meer begeleiders kan de groep gesplitst worden en kunnen de leerlingen de boom beter onderzoeken.
- Kopieer voor iedere begeleider deze opdrachtkaart (voor- en achterzijde).

Uitvoering:

Vertel de kinderen dat ze op bezoek gaan bij een heel oude boom.

- Om kennis te maken met de boom loopt het groepje naar hem toe.
- Laat de leerlingen de boom begroeten. Vervolgens gaan ze in een kring staan bij de boom (een eik, beuk of kastanje).
- Voer de activiteit uit volgens onderstaande beschrijving.

Wat er op dat moment te onderzoeken is, hangt af van het seizoen. Het onderdeel stam en wortels kan altijd. In specifieke seizoenen kan de aandacht meer uitgaan naar de bloemen (lente), de bladeren (zomer), de vruchten (herfst) of de knoppen (winter).

Onderzoek de boom samen met de leerlingen door de volgende vragen te stellen:

Boomwortels

- Deze oude boom staat al heel lang op deze plek. Hoe komt het dat een boom altijd op dezelfde plek blijft staan en niet weg kan lopen?
Dat komt omdat hij geen benen heeft maar de wortels.
Laat zien waar de boomwortels zitten bij de boom en vertel dat ze diep de grond in gaan en naar opzij. Als er geen wortels zichtbaar zijn, graaf dan voorzichtig een wortel een klein beetje uit om het te laten zien. Daarna maak je het gat weer dicht.
- Hoe ver denk je dat de wortels van de boom naar opzij gaan?
Tekenen met een stok een cirkel om de boom ter grootte van de boomkroon.
De wortels gaan net zo ver als de boomkroon. Dus als je onder de takken met bladeren staat, dan zijn de wortels onder je in de grond.
- De wortels zorgen ervoor dat de boom heel stevig staat. Probeer maar eens met zijn allen de boom om te duwen. De boom zal zeker winnen.

lees verder op achterzijde

Stam

- Hoe heet dat waar je nu tegenaan duwt?
Dat is de stam van de boom.

- Als er een omgevallen of -omgezaagde boom ligt, kun je mooi de stam bekijken. Je kunt dan ook proberen om er overheen te lopen.

Bladeren

- Wat heeft een boom nog meer?
Takken en bladeren.

- Zijn de bladeren groot of klein?

- Welke kleur hebben de bladeren?
In de lente en zomer meestal groen, in de herfst vaak rood, bruin of geel. Dan vallen de bladeren van de bomen. In de winter heeft de boom geen blaadjes. In de lente komen er weer nieuwe blaadjes aan de boom.

Knoppen

- Zitten er knoppen aan de takken?
Daarin zitten de nieuwe blaadjes. In het voorjaar barsten de knoppen open en komen de blaadjes eruit.

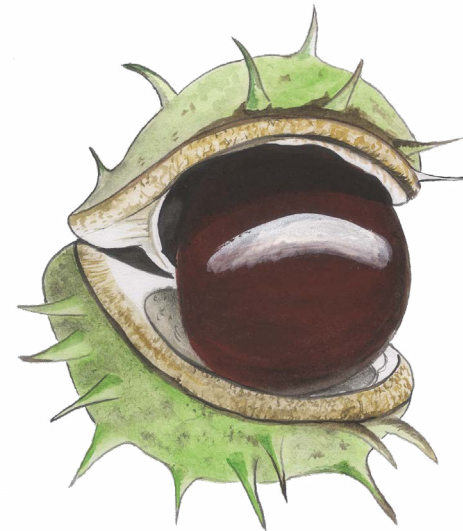
Boomvruchten en -zaden

Laat een boomvrucht of boomzaadje zien van jouw boom. Bij bijvoorbeeld een eik, laat je de eikels zien.

- De boom is een eik. Waaraan kun je zien dat deze boom een eik is?
Aan de eikeltjes.

Laat de leerlingen de eikeltjes bekijken. Bij een beuk of kastanje, bekijk je de beukenootjes of kastanjes.

- Uit een eikeltje kan weer een nieuw boompje groeien. Kunnen jullie een piepklein boompje vinden dat net uit een eikeltje is gekomen?
Dus zo 'n heel grote boom begint heel klein.

kastanje in bolster

Bomenmap deel 1 - 'De Boom het jaar rond'

1 - 34 Ik ben een boom

Leerdoel: De leerlingen weten hoe een grote boom zich ontwikkelt uit een klein zaadje

Tijd van het jaar: Het jaar rond

Locatie: Buiten

Tijdsduur: 30 minuten

Materialen:

- Geen

Vorbereiding:

- Geen specifieke voorbereiding in de klas. Doe je de opdracht niet buiten, dan kan het leuk zijn om de betreffende boomvrucht in de klas te hebben.

- Doe je deze opdracht buiten, zoek dan vooraf een grote boom (eik/beuk/kastanje).

- Zoek extra begeleiders. Met meer begeleiders kan de groep gesplitst worden en kunnen de leerlingen de boom beter onderzoeken.

- Kopieer voor iedere begeleider deze opdrachtkaart (voor- en achterzijde).

Uitvoering:

- De leerlingen staan of zitten in een kring.

- Vertel het verhaal van de groei van een boom uit een zaadje in je eigen woorden. Laat de leerlingen nadoen wat je vertelt (zie onder). Vertel je het verhaal buiten, stem het dan af op de boom waarbij je deze opdracht doet. Dit verhaal is geschreven voor de eik/eikel, maar het kan ook een beuk/beukenootje of een kastanje zijn.

Eikeltje

Ga op je hurken zitten, helemaal in elkaar alsof je in een eikeltje zit. Doe je ogen dicht, zodat het lijkt of je onder de grond zit.

Kiemen

Stel je voor dat er in de lente een piepklein stengeltje uit het eikeltje groeit. Het stengeltje komt boven de grond op zoek naar zonlicht. Steek je vinger maar op. Die vinger is het stengeltje. Je mag je ogen opendoen (de leerlingen zijn nog steeds gehurkt).

Kiemplantje

Het stengeltje wordt groter en je bent al een heel klein plantje geworden met 2 kleine blaadjes. Maak de arm die je in de lucht steekt, heel lang. Voel hoe er onder je voeten wortels gaan groeien, de grond in. De wortels zorgen ervoor dat je stevig staat en ze halen water uit de grond (de leerlingen zijn nog steeds gehurkt).

Jong boompje

Je begint te groeien; ga maar langzaam staan. Je bent nu een dun boompje met takken en bladeren. Je hoofd, je buik en je benen zijn de stam van de boom. Je armen zijn de takken en aan je vingers zitten de bladeren. Doe je armen maar omhoog, wieg zachtjes heen en weer op de wind, beweeg je vingers en laat zo de blaadjes ritselen.

lees verder op achterzijde

Grote boom

Je staat nu lekker in het zonnetje en je groeit en je groeit. Je wortels zijn ook gegroeid en je staat heel stevig. Maak je maar heel groot, maar wel stevig met je voeten op de grond blijven staan.

Seizoenen

Elke herfst laat de boom zijn blaadjes vallen. Doe dat maar: beweeg je vingers en laat je blaadjes los.

In de winter slaapt de boom, maar maakt hij wel alvast nieuwe blaadjes, veilig verstopt in knoppen. Voel je de nieuwe blaadjes in je vingertoppen? In het lentezonnetje gaan alle knopjes open. Uit sommige knopjes komen blaadjes en uit andere knopjes komen bloemen tevoorschijn.

In de zomer maakt de eik eikeltjes, in de herfst vallen de eikeltjes van de boom. Daar kan weer een nieuw boompje uit groeien.

zaailing van een eik

